

Arestati-l pe Rasdaq acum intr-o noua prezentare

Daniel Oanță

Apărut pe *voxpublica.realitatea.net* în data de 18 ianuarie 2015

Cine-si mai aminteste de celebra replica a doamnei Irina Loghin de pe vremuri? Distinsa cantareata ajunsa, fireste, din pricina imensei sale popularitati ca interpret de muzica populara, politician, s-a simtit probabil la propriu amenintata de piata bursiera cu pricina si n-a ezitat sa sugereze ca ar fi bine sa o trimita la racoare.

De la recenta decizie a Bancii Nationale a Elvetiei, care a dat peste cap pietele valutare si a condus la aprecierea puternica a francului, am citit in presa si pe Facebook o gramada de comentarii care mai direct, mai pe ocolite, cer grabnica arestare a cursului valutar. Inca o data, toata compasiunea pentru cei care sufera astazi socul valutar, si eu am un credit in valuta si l-am simtit la vremea mea la fel ca si celelalte 95 de procente dintre imprumutati, din cauza dobanzii, comisioanelor sau clauzelor abuzive, sau pur si simplu din cauza unor calcule gresite. Ce este mai ciudat, din punctul meu de vedere, este ca nu cei circa 75000 de romani, si nu 200000 cum titreaza ZF, imprumutati in franci elvetieni, doresc de graba arestarea lui RASDAQ intrupat acum in cursul francului elvetian. Altii sunt "avocatii din oficiu", asa cum am fost numit eu, pentru ca, lucrând la BNR, mi-am permis, intr-un comentariu mai dur, sa-mi exprim nedumerirea cum de Ziarul Financiar, prin semnatura redactorului sef, comite eroarea de a face BNR responsabila pentru ca la niciun 1 an de la aderarea Romaniei la UE sa faca ceea ce nu putea face: sa oblige bancile sa converteasca creditele din franci elvetieni in credite in lei. Acest lucru ar fi insemnat o imixtiune absolut de nepermis atat din punctul de vedere al libertatii de circulatie a capitalului, a statutului de economie de piata libera, cat si o interventie administrativa in contractile dintre banci si clienti.

La urma urmei, fiecare este LIBER sa se impumute in ce moneda doreste cu asumarea riscului aferent, asa cum este liber sa calatoreasca nestingherit in spatiul Uniunii Europene, pentru ca tara asta a facut eforturi supraomenesti sa capete statutul de economie de piata libera fara de care si astazi mergeam cu viza in Germania sau Franta. Apropo de asta stiti cat de riscant este sa mergi acum in Franta? Poti fi Charlie una-doua. N-ar fi mai bine sa se confiste pasapoartele? La urma urmei daca ar muri vreun roman pe acolo, vinovata ar fi libertatea becisnica data de statul roman!

Nu este adevarat ca cei care s-au imprumutat in franci elvetieni au facut-o in necunostinta de cauza. Au facut-o pentru ca la vremea respectiva nu se calificau pentru un credit in lei sau euro, sau pentru a obtine un credit mai mare, cu care subliniez au cumparat ceva! Si ca sa ramanem la ceea ce crede acum redsef al ZF, cred ca daca propunea atunci asa ceva il spanzurau de limba intre ghilimele fireste chiar cei care astazi trebuie sa plateasca o rata mai mare la banca.

Aceasi “idee” a protectiei sociale de care “trebuie” sa beneficieze imprumutatii in franci bantuie acum mintile ratacite a diversi comentatori. Nici n are sens sa nuantam prea mult. In fond ce cere acum un intreg cor de bocitori este sa vina cineva, oricine, sa “rezolve problema”. Exista solutii pentru a usura din efortul financiar sporit la care sunt supusi imprumutatii in CHF, insa acestea nu pot fi administrative. Ele pot veni chiar de la bancile care au acordat astfel de credite si care nu au niciun interes real sa se umple de garantii imobiliare cu care nu au ce face. Exista si este in vigoare acea schema de rescadentare facuta praf anul trecut din ratiuni electorale cam de aceeasi habarnisti interesati ca si astazi. Ceea ce doresc insa si propaga interesat in spatiul public nu este simpla conversie a creditelor din franci in lei, ci conversia aceasta la cursul istoric, eventual cu pastrarea dobanzii de la francul elvetian dar la lei, in fine o aberatie totala. Nu este deloc surprinzator pentru mine sa constat ca sustinatorii unei asemenea operatiuni, de- a dreptul frauduloase, nu doar discriminatorie se feresc sa indice de UNDE sa fie acoperita diferenta. Cand sunt intrebati de-a dreptul, neavand chiar tupeul nesimtit sa ceara bani de la bugetul statului, soptesc infrigurati din buze – de la banci.

Oare de cata experienta de viata e nevoie, ca sa nu mai vorbim de educatie financiara ca daca-i spui unuia d asta ca nu o are, se inspumeaza ca detergentul, mai este necesara pentru a intelege ca bancile nu dau imprumuturi din banii lor, ci utilizeaza de pilda, pe cei ai deponentilor? De cate ori trebuie repetata aceasta varianta simplificata desigur pentru a intra in stralucitele minti? Este oare o revelatie pentru cineva daca spun ca bancile vor recupera pierderile crescand dobanzile la creditele noi, scazand dobanzile la depozite, marind un comision, majorand cursul de schimb in caz ca vand euro, scazandu-l in caz ca-l cumpara etc.? TOCMAI din aceasta cauza si multe altele pe care nu le mai enumar sa nu ma lungesc, atunci cand vorbim sa ajutam babuta care a cazut pe gheata, trebuie judecat de la caz la caz, in conditii de negociere si piata acceptabile pentru toate partile, si nu prin Ordonante de Urgenta. Si sa si vrea sa fie ajutata. Oare ce-ar spune astazi avocatii din oficiu, dar si cei interesati, daca “Doamne fereste”, euro ar face cale intoarsa, ceea ce desigur se poate intampla?

Si, pentru ca, undeva pe facebook cineva mi-a spus: “O sa puteti avea un asemenea discurs in momentul in care si pentru banci va fi valabil acelasi principiu. Pana una alta, in 2008 (si chiar si dupa 2008) au fost salvate de bnr banci care intrasera in colaps din cauza ca nu au inteles ideea de management al riscului. Trebuia sa le lasati sa dea faliment si atunci ati fi avut autoritatea morala de a cere clientilor sa indure pierderile si sa taca.”, postez si aici ce am raspuns acolo:

Pentru ca nu este locul aici, dar intuiesc confuzia am sa fac o serie de afirmatii fara explicatii suplimentare cu care poti sau nu sa fii de acord, dar ele exprima realitatea.

1. Bancile centrale (nu doar BNR) joaca rol de imprumutator de ultima instanta pentru banci comerciale.
2. Asigurarea stabilitatii financiare (care este un bun public) este una dintre atributiile bancii centrale.

3. Falimentele bancare pot afecta intr-o masura mult mai mare pe toti cetatenii si firmele nu doar pe cei imprumutati
4. In Romania nu s-a cheltuit niciun leu din banul public pentru salvarea vreunei banci asa cum s a intamplat pe scara larga in lume dupa izbucnirea crzie.
5. Falimentul unei banci nu inseamna ca cei care au credite la banca respectiva scapa de plata ratelor datorate, dimpotriva procesul poate fi accelerat.
6. Falimentul personal nu conduce de asemenea la anulara datoriilor celui imprumutat, dimpotriva persoana in cauza intra intr-un proces dureros de insolventa, in care nu mai dispune efectiv de banii lui cum doreste pana la rambursarea datoriei.